

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 2.12.2015
COM(2015) 615 final

ANNEX 1

LISA

järgmise dokumendi juurde:

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv

**liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta seoses toodete ja teenuste
ligipääsetavusnõuetega**

{SWD(2015) 264 final}

{SWD(2015) 265 final}

{SWD(2015) 266 final}

I LISA
ARTIKLIS 3 OSUTATUD LIGIPÄÄSETAVUSNÕUDED TOODETELE JA
TEENUSTELE

TOOTED TEENUSED	JA LIGIPÄÄSETAVUSNÕUDED
I JAGU Üldotstarbeline arvuti riistvara ja operatsioonisüsteemid	1. Kavandamine ja tootmine Selleks et piiratud funktsionaalse võimekusega inimesed, sealhulgas puuetega inimesed ja eakad, saaksid kasutada tooteid eeldataval ja optimaalsel viisil, peab toodete kavandamisel ja tootmisel arvestama ligipääsetavusega eelkõige järgmiste aspektide puhul: (a) tootel olev teave toote kasutamise kohta (märgistus, kasutusjuhend, hoiatused) peab olema: (i) kättesaadav rohkem kui ühe sensoorse kanali kaudu; (ii) arusaadav; (iii) tajutav; (iv) eeldatavaid kasutustingimusi arvestades piisava suurusega kirjatüübiga; (b) toote pakend, sealhulgas sellel esitatav teave (avamine, sulgemine, kasutamine, kõrvaldamine); (c) juhised toote kasutamise, paigaldamise, hooldamise, ladustamise ja kõrvaldamise kohta peavad vastama järgmistele nõuetele: (i) juhise tekst peab olema kättesaadav vormingus, mida saab kasutada ka teistsuguste abistavate vormingute loomiseks, mida saab esitada erineval viisil ja rohkem kui ühe sensoorse kanali kaudu; ja (ii) juhised peavad võimaldama alternatiive mittetekstilisele sisule; (d) toote kasutajaliides (käsitsemine, käsklused ja tagasiside, sisend ja väljund) punkti 2 kohaselt; (e) toote funktsionaalsus, pakkudes funktsioone, mille puhul on arvesse võetud piiratud funktsionaalse võimekusega inimeste vajadusi punkti 2 kohaselt; (f) toote liidestamine abivahenditega. 2. Kasutajaliidese ja funktsionaalsuse kavandamine Selleks et tooted ja nende kasutajaliidesed oleksid disainilt ligipääsetavad punkti 1 alapunktide d ja e kohaselt, peab nende

	kavandamisel võtma vajaduse korral arvesse järgmist: (a) suhtlus ja suunamine rohkem kui ühe sensoorse kanali kaudu; (b) alternatiivid kõnele suhtluse ja suunamise puhul; (c) paindlik suurendamine ja kontrastsus; (d) alternatiivne värvus teabe edastamiseks; (e) paindlikud võimalused esiplaani ja tausta eristamiseks ja seadistamiseks, sealhulgas võimalus vähendada taustaheli ja suurendada selgust; (f) kasutaja võimalus seadistada hääletugevust; (g) järjestikjuhtimine ja alternatiivid peenmotoorsele juhtimisele; (h) töörežiimid piiratud ulatuse ja tugevuse jaoks; (i) kaitse valgustundlikkushoogude eest.
II JAGU Iseteenindusterminalid: pangaautomaadid, piletiautomaadid ja registreerimisautomaadid	1. Kavandamine ja tootmine Selleks et piiratud funktsionaalse võimekusega inimesed, sealhulgas puuetega inimesed ja eakad, saaksid kasutada tooteid eeldataval ja optimaalsel viisil, peab toodete kavandamisel ja tootmisel arvestama ligipääsetavusega eelkõige järgmiste aspektide puhul: (a) tootel olev teave toote kasutamise kohta (märgistus, kasutusjuhend, hoiatused) peab olema: (i) kättesaadav rohkem kui ühe sensoorse kanali kaudu; (ii) arusaadav; (iii) tajutav; (iv) eeldatavaid kasutustingimusi arvestades piisava suurusega kirjatüübiga; (b) toote kasutajaliides (käsitsemine, käsklused ja tagasiside, sisend ja väljund) punkti 2 kohaselt; (c) toote funktsionaalsus, pakkudes funktsioone, mille puhul on arvesse võetud piiratud funktsionaalse võimekusega inimeste vajadusi punkti 2 kohaselt; (d) toote liidestamine abivahenditega. 2. Kasutajaliidese ja funktsionaalsuse kavandamine Selleks et tooted ja nende kasutajaliidesed oleksid disainilt ligipääsetavad punkti 1 alapunktide b ja c kohaselt, peab nende

	kavandamisel võtma vajaduse korral arvesse järgmist: (a) suhtlus ja suunamine rohkem kui ühe sensoorse kanali kaudu; (b) alternatiivid kõnele suhtluse ja suunamise puhul; (c) paindlik suurendamine ja kontrastsus; (d) alternatiivne värvus teabe edastamiseks; (e) paindlikud võimalused esiplaani ja tausta eristamiseks ja seadistamiseks, sealhulgas võimalus vähendada taustaheli ja suurendada selgust; (f) kasutaja võimalus seadistada hääletugevust; (g) järjestikjuhtimine ja alternatiivid peenmotoorsele juhtimisele; (h) töörežiimid piiratud ulatuse ja tugevuse jaoks; (i) kaitse valgustundlikkushoogude eest.
III JAGU Telefoniteenused, sealhulgas hädaabiteenused, ja nendega seotud tarbija-lõppseadmed, millel on tipptasemel andmetöötlusvõimsus	A. Teenused 1. Selleks et piiratud funktsionaalse võimekusega inimesed, sealhulgas puuetega inimesed, saaksid kasutada teenuseid eeldataval ja optimaalsel viisil, peab arvesse võtma järgmist: (a) tuleb tagada, et teenuste pakkumisel kasutatavad tooted on kooskõlas punktis b „Seotud tarbija-lõppseadmed, millel on tipptasemel andmetöötlusvõimsus” sätestatud eeskirjadega; (b) tuleb anda teavet teenuse toimimise, selle ligipääsetavusomaduste ja süsteemide kohta järgmiselt: (i) infosisu peab olema kättesaadav vormingus, mida saab kasutada ka teistsuguste abistavate vormingute loomiseks, mida kasutajad saavad esitada erineval viisil ja rohkem kui ühe sensoorse kanali kaudu; (ii) tuleb võimaldada alternatiive mittetekstilisele sisule; (iii) elektrooniline teave, sealhulgas teenuse kasutamiseks vajalikud internetipõhised rakendused, tuleb esitada punkti c kohaselt. (c) veebisaidid peavad olema ligipääsetavad järjepideval ja sobival viisil, võimaldades kasutajapoolset tajumist, kasutamist ja arusaamist,

	nähes ette sisu esituse ja suhtlusviiside kohandatavuse ning pakkudes vajaduse korral ligipääsetava elektroonilise alternatiivi; ning viisil, mis võimaldab koostalitlust paljude kasutajaagentide ja tugitehnoloogiatega nii liidu kui ka rahvusvahelisel tasandil. (d) tuleb anda ligipääsetavat teavet, et suurendada abistavate teenuste vastastikust täiendavust; (e) tuleb võtta arvesse funktsioone, tavaid, põhimõtteid, menetlusi ja muudatusi, mis on seotud selliste teenuste osutamisega, millega soovitakse vastata piiratud funktsionaalse võimekusega inimeste vajadustele. B. Seotud tarbija-lõppseadmed, millel on tipptasemel andmetöötlusvõimsus 1. Kavandamine ja tootmine Selleks et piiratud funktsionaalse võimekusega inimesed, sealhulgas puuetega inimesed ja eakad, saaksid kasutada tooteid eeldataval ja optimaalsel viisil, peab toodete kavandamisel ja tootmisel arvestama ligipääsetavusega eelkõige järgmiste aspektide puhul: (a) tootel olev teave toote kasutamise kohta (märgistus, kasutusjuhend, hoiatused) peab olema: (i) kättesaadav rohkem kui ühe sensoorse kanali kaudu; (ii) arusaadav; (iii) tajutav; (iv) eeldatavaid kasutustingimusi arvestades piisava suurusega kirjatüübiga; (b) toote pakend, sealhulgas sellel esitatav teave (avamine, sulgemine, kasutamine, kõrvaldamine); (c) juhised toote kasutamise, paigaldamise, hooldamise, ladustamise ja kõrvaldamise kohta peavad vastama järgmistele nõuetele: (i) juhise tekst peab olema kättesaadav vormingus, mida saab kasutada ka teistsuguste abistavate vormingute loomiseks, mida saab esitada erineval viisil ja rohkem kui ühe sensoorse kanali kaudu; ja (ii) juhised peavad võimaldama alternatiive mittetekstilisele sisule; (d) toote kasutajaliides (käsitsemine, käsklused ja
--	--

	tagasiside, sisend ja väljund) punkti 2 kohaselt; (e) toote funktsionaalsus, pakkudes funktsioone, mille puhul on arvesse võetud piiratud funktsionaalse võimekusega inimeste vajadusi punkti 2 kohaselt; (f) toote liidestamine abivahenditega. 2. Kasutajaliidese ja funktsionaalsuse kavandamine Selleks et tooted ja nende kasutajaliideseid oleksid disainilt ligipääsetavad punkti 1 alapunktide d ja e kohaselt, peab nende kavandamisel võtma vajaduse korral arvesse järgmist: (a) suhtlus ja suunamine rohkem kui ühe sensoorse kanali kaudu; (b) alternatiivid kõnele suhtluse ja suunamise puhul; (c) paindlik suurendamine ja kontrastsus; (d) alternatiivne värvus teabe edastamiseks; (e) paindlikud võimalused esiplaani ja tausta eristamiseks ja seadistamiseks, sealhulgas võimalus vähendada taustaheli ja suurendada selgust; (f) kasutaja võimalus seadistada hääletugevust; (g) järjestikjuhtimine ja alternatiivid peenmotoorsele juhtimisele; (h) töörežiimid piiratud ulatuse ja tugevuse jaoks; (i) kaitse valgustundlikkushoogude eest.
IV JAGU Audiovisuaalmeedia teenused ja nendega seotud tarbija-lõppseadmed, millel on tipptasemel andmetöötlusvõimsus;	A. Teenused 1. Selleks et piiratud funktsionaalse võimekusega inimesed, sealhulgas puuetega inimesed, saaksid kasutada teenuseid eeldataval ja optimaalsel viisil, peab arvesse võtma järgmist: (a) tuleb tagada, et teenuste pakkumisel kasutatavad tooted on kooskõlas punktis b „Seotud tarbija-lõppseadmed, millel on tipptasemel andmetöötlusvõimsus” sätestatud eeskirjadega; (b) tuleb anda teavet teenuse toimimise, selle ligipääsetavusomaduste ja süsteemide kohta järgmiselt: (i) infosisu peab olema kättesaadav vormingus, mida saab kasutada ka teistsuguste abistavate vormingute loomiseks, mida kasutajad saavad esitada erineval viisil ja rohkem kui ühe

	sensoorse kanali kaudu; (ii) tuleb võimaldada alternatiive mittetekstilisele sisule; (iii) elektrooniline teave, sealhulgas teenuse kasutamiseks vajalikud internetipõhised rakendused, tuleb esitada punkti c kohaselt. (c) veebisaidid peavad olema ligipääsetavad järjepideval ja sobival viisil, võimaldades kasutajapoolset tajumist, kasutamist ja arusaamist, nähes ette sisu esituse ja suhtlusviiside kohandatavuse ning pakkudes vajaduse korral ligipääsetava elektroonilise alternatiivi; ning viisil, mis võimaldab koostalitlust paljude kasutajaagentide ja tugitehnoloogiatega nii liidu kui ka rahvusvahelisel tasandil. (d) anda ligipääsetavat teavet, et suurendada abistavate teenuste vastastikust täiendavust; (e) võtta arvesse funktsioone, tavaid, põhimõtteid, menetlusi ja muudatusi, mis on seotud selliste teenuste osutamisega, millega soovitakse vastata piiratud funktsionaalse võimekusega inimeste vajadustele. B. Seotud tarbija-lõppseadmed, millel on tiptasemel andmetöötlusvõimsus 1. Kavandamine ja tootmine Selleks et piiratud funktsionaalse võimekusega inimesed, sealhulgas puuetega inimesed ja eakad, saaksid kasutada tooteid eeldataval ja optimaalsel viisil, peab toodete kavandamisel ja tootmisel arvestama ligipääsetavusega eelkõige järgmiste aspektide puhul: (a) tootel olev teave toote kasutamise kohta (märgistus, kasutusjuhend, hoiatused) peab olema: (i) kättesaadav rohkem kui ühe sensoorse kanali kaudu; (ii) arusaadav; (iii) tajutav; (iv) eeldatavaid kasutustingimusi arvestades piisava suurusega kirjatüübiga; (b) toote pakend, sealhulgas sellel esitatav teave (avamine, sulgemine, kasutamine, kõrvaldamine); (c) juhised toote kasutamise, paigaldamise, hooldamise, ladustamise ja kõrvaldamise kohta
--	---

	peavad vastama järgmistele nõuetele: (i) juhise tekst peab olema kättesaadav vormingus, mida saab kasutada ka teistsuguste abistavate vormingute loomiseks, mida saab esitada erineval viisil ja rohkem kui ühe sensoorse kanali kaudu; ja (ii) juhised peavad võimaldama alternatiive mittetekstilisele sisule; (d) toote kasutajaliides (käsitsemine, käsklused ja tagasiside, sisend ja väljund) punkti 2 kohaselt; (e) toote funktsionaalsus, pakkudes funktsioone, mille puhul on arvesse võetud piiratud funktsionaalse võimekusega inimeste vajadusi punkti 2 kohaselt; (f) toote liidestamine abivahenditega. 2. Kasutajaliidese ja funktsionaalsuse kavandamine Selleks et tooted ja nende kasutajaliidesed oleksid disainilt ligipääsetavad punkti 1 alapunktide d ja e kohaselt, peab nende kavandamisel võtma vajaduse korral arvesse järgmist: (a) suhtlus ja suunamine rohkem kui ühe sensoorse kanali kaudu; (b) alternatiivid kõnele suhtluse ja suunamise puhul; (c) paindlik suurendamine ja kontrastsus; (d) alternatiivne värvus teabe edastamiseks; (e) paindlikud võimalused esiplaani ja tausta eristamiseks ja seadistamiseks, sealhulgas võimalus vähendada taustaheli ja suurendada selgust; (f) kasutaja võimalus seadistada hääletugevust; (g) järjestikjuhtimine ja alternatiivid peenmotoorsele juhtimisele; (h) töörežiimid piiratud ulatuse ja tugevuse jaoks; (i) kaitse valgustundlikkushoogude eest.
V JAGU Lennu-, bussi-, raudtee- ja veetranspordi reisijateveo teenused; reisijateveoteenuste osutamiseks kasutatavad veebisaidid;	A. Teenused 1. Selleks et piiratud funktsionaalse võimekusega inimesed, sealhulgas puuetega inimesed, saaksid kasutada teenuseid eeldataval ja optimaalsel viisil, peab arvesse võtma järgmist: (a) tuleb anda teavet teenuse toimimise, selle ligipääsetavusomaduste ja süsteemide kohta

 mobiilsideseadmetel põhinevad teenused, arukad piletimüügisüsteemid, reaajas teave; iseteenindusterminalid ning pileti- ja registreerimisautomaadid, mida kasutatakse reisijateveoteenuste pakkumiseks	järgmiselt: (i) infosisu peab olema kättesaadav vormingus, mida saab kasutada ka teistsuguste abistavate vormingute loomiseks, mida kasutajad saavad esitada erineval viisil ja rohkem kui ühe sensoorse kanali kaudu; (ii) tuleb võimaldada alternatiive mittetekstilisele sisule; (iii) elektrooniline teave, sealhulgas teenuse kasutamiseks vajalikud internetipõhised rakendused, tuleb esitada punkti b kohaselt. (b) veebisaidid peavad olema ligipääsetavad järjepideval ja sobival viisil, võimaldades kasutajapoolset tajumist, kasutamist ja arusaamist, nähes ette sisu esituse ja suhtlusviiside kohandatavuse ning pakkudes vajaduse korral ligipääsetava elektroonilise alternatiivi; ning viisil, mis võimaldab koostalitlust paljude kasutajaagentide ja tugitehnoloogiatega nii liidu kui ka rahvusvahelisel tasandil. (c) võtta arvesse funktsioone, tavaid, põhimõtteid, menetlusi ja muudatusi, mis on seotud selliste teenuste osutamisega, millega soovitakse vastata piiratud funktsionaalse võimekusega inimeste vajadustele. B. Reisijateveoteenuste osutamiseks kasutatavad veebisaidid (a) Veebisaidid peavad olema ligipääsetavad järjepideval ja sobival viisil, võimaldades kasutajapoolset tajumist, kasutamist ja arusaamist, nähes ette sisu esituse ja suhtlusviiside kohandatavuse ning pakkudes vajaduse korral ligipääsetava elektroonilise alternatiivi; ning viisil, mis võimaldab koostalitlust paljude kasutajaagentide ja tugitehnoloogiatega nii liidu kui ka rahvusvahelisel tasandil. C. Mobiilsideseadmetel põhinevad teenused, arukad piletimüügisüsteemid, ja reaajas teave 1. Selleks et piiratud funktsionaalse võimekusega inimesed, sealhulgas puuetega inimesed, saaksid kasutada teenuseid eeldataval ja optimaalsel viisil, peab arvesse võtma
---	---

	järgmist: (a) tuleb anda teavet teenuse toimimise, selle ligipääsetavusomaduste ja süsteemide kohta järgmiselt: (i) infosisu peab olema kättesaadav vormingus, mida saab kasutada ka teistsuguste abistavate vormingute loomiseks, mida kasutajad saavad esitada erineval viisil ja rohkem kui ühe sensoorse kanali kaudu; (ii) tuleb võimaldada alternatiive mittetekstilisele sisule; (iii) elektrooniline teave, sealhulgas teenuse kasutamiseks vajalikud internetipõhised rakendused, tuleb esitada punkti b kohaselt. (b) veebisaidid peavad olema ligipääsetavad järjepideval ja sobival viisil, võimaldades kasutajapoolset tajumist, kasutamist ja arusaamist, nähes ette sisu esituse ja suhtlusviiside kohandatavuse ning pakkudes vajaduse korral ligipääsetava elektroonilise alternatiivi; ning viisil, mis võimaldab koostalitlust paljude kasutajaagentide ja tugitehnoloogiatega nii liidu kui ka rahvusvahelisel tasandil. D. Iseteenindusterminalid ning pileti- ja registreerimisautomaadid, mida kasutatakse reisijateveoteenuste pakkumiseks 1. Kavandamine ja tootmine Selleks et piiratud funktsionaalse võimekusega inimesed, sealhulgas puuetega inimesed ja eakad, saaksid kasutada tooteid eeldataval ja optimaalsel viisil, peab toodete kavandamisel ja tootmisel arvestama ligipääsetavusega eelkõige järgmiste aspektide puhul: (a) tootel olev teave toote kasutamise kohta (märgistus, kasutusjuhend, hoiatused) peab olema: (i) kättesaadav rohkem kui ühe sensoorse kanali kaudu; (ii) arusaadav; (iii) tajutav; (iv) eeldatavaid kasutustingimusi arvestades piisava suurusega kirjatüübiga; (b) toote kasutajaliides (käsitsemine, käsklused ja
--	--

	tagasiside, sisend ja väljund) punkti 2 kohaselt; (c) toote funktsionaalsus, pakkudes funktsioone, mille puhul on arvesse võetud piiratud funktsionaalse võimekusega inimeste vajadusi punkti 2 kohaselt; (d) toote liidestamine abivahenditega. 2. Kasutajaliidese ja funktsionaalsuse kavandamine Selleks et tooted ja nende kasutajaliideseid oleksid disainilt ligipääsetavad punkti 1 alapunktide b ja c kohaselt, peab nende kavandamisel võtma vajaduse korral arvesse järgmist: (a) suhtlus ja suunamine rohkem kui ühe sensoorse kanali kaudu; (b) alternatiivid kõnele suhtluse ja suunamise puhul; (c) paindlik suurendamine ja kontrastsus; (d) alternatiivne värvus teabe edastamiseks; (e) paindlikud võimalused esiplaani ja tausta eristamiseks ja seadistamiseks, sealhulgas võimalus vähendada taustaheli ja suurendada selgust; (f) kasutaja võimalus seadistada hääletugevust; (g) järjestikjuhtimine ja alternatiivid peenmotoorsele juhtimisele; (h) töörežiimid piiratud ulatuse ja tugevuse jaoks; (i) kaitse valgustundlikkushoogude eest.
VI JAGU Pangandusteenused; reisijateveoteenuste osutamiseks kasutatavad veebisaidid; mobiilsideseadmetel põhinevad pangateenused; sealhulgas pangaautomaadid, mida kasutatakse pangandusteenuste osutamiseks:	A. Teenused üldiselt 1. Selleks et piiratud funktsionaalse võimekusega inimesed, sealhulgas puuetega inimesed, saaksid kasutada teenuseid eeldataval ja optimaalsel viisil, peab arvesse võtma järgmist: (a) tuleb tagada, et teenuste pakkumisel kasutatavad tooted on kooskõlas punktis D sätestatud eeskirjadega; (b) tuleb anda teavet teenuse toimimise, selle ligipääsetavusomaduste ja süsteemide kohta järgmiselt: (i) infosisu peab olema kättesaadav vormingus, mida saab kasutada ka teistsuguste abistavate vormingute loomiseks, mida kasutajad saavad esitada erineval viisil ja rohkem kui ühe sensoorse kanali kaudu;

	(ii) tuleb võimaldada alternatiive mittetekstilisele sisule; (iii) elektrooniline teave, sealhulgas teenuse kasutamiseks vajalikud internetipõhised rakendused, tuleb esitada punkti c kohaselt. (c) veebisaidid peavad olema ligipääsetavad järjepideval ja sobival viisil, võimaldades kasutajapoolset tajumist, kasutamist ja arusaamist, nähes ette sisu esituse ja suhtlusviiside kohandatavuse ning pakkudes vajaduse korral ligipääsetava elektroonilise alternatiivi; ning viisil, mis võimaldab koostalitlust paljude kasutajaagentide ja tugitehnoloogiatega nii liidu kui ka rahvusvahelisel tasandil. (d) võtta arvesse funktsioone, tavaid, põhimõtteid, menetlusi ja muudatusi, mis on seotud selliste teenuste osutamisega, millega soovitakse vastata piiratud funktsionaalse võimekusega inimeste vajadustele. B. Pangandusteenuste osutamiseks kasutatavad veebisaidid Selleks et piiratud funktsionaalse võimekusega inimesed, sealhulgas puuetega inimesed, saaksid kasutada teenuseid eeldataval ja optimaalsel viisil, peab arvesse võtma järgmist: (a) veebisaidid peavad olema ligipääsetavad järjepideval ja sobival viisil, võimaldades kasutajapoolset tajumist, kasutamist ja arusaamist, nähes ette sisu esituse ja suhtlusviiside kohandatavuse ning pakkudes vajaduse korral ligipääsetava elektroonilise alternatiivi; ning viisil, mis võimaldab koostalitlust paljude kasutajaagentide ja tugitehnoloogiatega nii liidu kui ka rahvusvahelisel tasandil. C. Mobiilsideseadmetel põhinevad pangateenused 1. Selleks et piiratud funktsionaalse võimekusega inimesed, sealhulgas puuetega inimesed, saaksid kasutada teenuseid eeldataval ja optimaalsel viisil, peab arvesse võtma järgmist: (a) tuleb anda teavet teenuse toimimise, selle ligipääsetavusomaduste ja süsteemide kohta järgmiselt: (i) infosisu peab olema kättesaadav vormingus, mida saab kasutada ka teistsuguste abistavate vormingute loomiseks, mida kasutajad saavad
--	---

	esitada erineval viisil ja rohkem kui ühe sensoorse kanali kaudu; (ii) tuleb võimaldada alternatiive mittetekstilisele sisule; (iii) elektrooniline teave, sealhulgas teenuse kasutamiseks vajalikud internetipõhised rakendused, tuleb esitada punkti b kohaselt. (b) veebisaidid peavad olema ligipääsetavad järjepideval ja sobival viisil, võimaldades kasutajapoolset tajumist, kasutamist ja arusaamist, nähes ette sisu esituse ja suhtlusviiside kohandatavuse ning pakkudes vajaduse korral ligipääsetava elektroonilise alternatiivi; ning viisil, mis võimaldab koostalitlust paljude kasutajaagentide ja tugitehnoloogiatega nii liidu kui ka rahvusvahelisel tasandil. D. Iseteenindusterminalid, sealhulgas pangaautomaadid, mida kasutatakse pangandusteenuste osutamiseks 1. Kavandamine ja tootmine Selleks et piiratud funktsionaalse võimekusega inimesed, sealhulgas puuetega inimesed ja eakad, saaksid kasutada tooteid eeldataval ja optimaalsel viisil, peab toodete kavandamisel ja tootmisel arvestama ligipääsetavusega eelkõige järgmiste aspektide puhul: (a) tootel olev teave toote kasutamise kohta (märgistus, kasutusjuhend, hoiatused) peab olema: (i) kättesaadav rohkem kui ühe sensoorse kanali kaudu; (ii) arusaadav; (iii) tajutav; (iv) eeldatavaid kasutustingimusi arvestades piisava suurusega kirjatüübiga; (b) toote kasutajaliides (käsitsemine, käsklused ja tagasiside, sisend ja väljund) punkti 2 kohaselt; (c) toote funktsionaalsus, pakkudes funktsioone, mille puhul on arvesse võetud piiratud funktsionaalse võimekusega inimeste vajadusi punkti 2 kohaselt; (d) toote liidestamine abivahenditega. 2. Kasutajaliidese ja funktsionaalsuse kavandamine Selleks et tooted ja nende kasutajaliidesed oleksid disainilt
--	--

	ligipääsetavad punkti 1 alapunktide b ja c kohaselt, peab nende kavandamisel võtma vajaduse korral arvesse järgmist: (a) suhtlus ja suunamine rohkem kui ühe sensoorse kanali kaudu; (b) alternatiivid kõnele suhtluse ja suunamise puhul; (c) paindlik suurendamine ja kontrastsus; (d) alternatiivne värvus teabe edastamiseks; (e) paindlikud võimalused esiplaani ja tausta eristamiseks ja seadistamiseks, sealhulgas võimalus vähendada taustaheli ja suurendada selgust; (f) kasutaja võimalus seadistada hääletugevust; (g) järjestikjuhtimine ja alternatiivid peenmotoorsele juhtimisele; (h) töörežiimid piiratud ulatuse ja tugevuse jaoks; (i) kaitse valgustundlikkushoogude eest.
VII JAGU E-raamatud	A. Teenused 1. Selleks et piiratud funktsionaalse võimekusega inimesed, sealhulgas puuetega inimesed, saaksid kasutada teenuseid eeldataval ja optimaalsel viisil, peab arvesse võtma järgmist: (a) tuleb tagada, et teenuste pakkumisel kasutatavad tooted on kooskõlas punktis B „Tooted” sätestatud eeskirjadega; (b) tuleb anda teavet teenuse toimimise, selle ligipääsetavusomaduste ja süsteemide kohta järgmiselt: (i) infosisu peab olema kättesaadav vormingus, mida saab kasutada ka teistsuguste abistavate vormingute loomiseks, mida kasutajad saavad esitada erineval viisil ja rohkem kui ühe sensoorse kanali kaudu; (ii) tuleb võimaldada alternatiive mittetekstilisele sisule; (iii) elektrooniline teave, sealhulgas teenuse kasutamiseks vajalikud internetipõhised rakendused, tuleb esitada punkti c kohaselt. (c) veebisaidid peavad olema ligipääsetavad järjepideval ja sobival viisil, võimaldades kasutajapoolset tajumist, kasutamist ja arusaamist,

	nähes ette sisu esituse ja suhtlusviiside kohandatavuse ning pakkudes vajaduse korral ligipääsetava elektroonilise alternatiivi; ning viisil, mis võimaldab koostalitlust paljude kasutajaagentide ja tugitehnoloogiatega nii liidu kui ka rahvusvahelisel tasandil. (d) tuleb anda ligipääsetavat teavet, et suurendada abistavate teenuste vastastikust täiendavust; (e) tuleb võtta arvesse funktsioone, tavasid, põhimõtteid, menetlusi ja muudatusi, mis on seotud selliste teenuste osutamisega, millega soovitakse vastata piiratud funktsionaalse võimekusega inimeste vajadustele. B „Tooted” 1. Kavandamine ja tootmine Selleks et piiratud funktsionaalse võimekusega inimesed, sealhulgas puuetega inimesed ja eakad, saaksid kasutada tooteid eeldataval ja optimaalsel viisil, peab toodete kavandamisel ja tootmisel arvestama ligipääsetavusega eelkõige järgmiste aspektide puhul: (a) tootel olev teave toote kasutamise kohta (märgistus, kasutusjuhend, hoiatused) peab olema: (i) kättesaadav rohkem kui ühe sensoorse kanali kaudu; (ii) arusaadav; (iii) tajutav; (iv) eeldatavaid kasutustingimusi arvestades piisava suurusega kirjatüübiga; (b) toote pakend, sealhulgas sellel esitatav teave (avamine, sulgemine, kasutamine, kõrvaldamine); (c) juhised toote kasutamise, paigaldamise, hooldamise, ladustamise ja kõrvaldamise kohta peavad vastama järgmistele nõuetele: (i) juhise tekst peab olema kättesaadav vormingus, mida saab kasutada ka teistsuguste abistavate vormingute loomiseks, mida saab esitada erineval viisil ja rohkem kui ühe sensoorse kanali kaudu; ja (ii) juhised peavad võimaldama alternatiive mittetekstilisele sisule; (d) toote kasutajaliides (käsitsemine, käsklused ja tagasiside, sisend ja väljund) punkti 2 kohaselt; (e) toote funktsionaalsus, pakkudes funktsioone, mille
--	---

	puhul on arvesse võetud piiratud funktsionaalse võimekusega inimeste vajadusi punkti 2 kohaselt; (f) toote liidestamine abivahenditega. 2. Kasutajaliidese ja funktsionaalsuse kavandamine Selleks et tooted ja nende kasutajaliideseid oleksid disainilt ligipääsetavad punkti 1 alapunktide d ja e kohaselt, peab nende kavandamisel võtma vajaduse korral arvesse järgmist: (a) suhtlus ja suunamine rohkem kui ühe sensoorse kanali kaudu; (b) alternatiivid kõnele suhtluse ja suunamise puhul; (c) paindlik suurendamine ja kontrastsus; (d) alternatiivne värvus teabe edastamiseks; (e) paindlikud võimalused esiplaani ja tausta eristamiseks ja seadistamiseks, sealhulgas võimalus vähendada taustaheli ja suurendada selgust; (f) kasutaja võimalus seadistada hääletugevust; (g) järjestikjuhtimine ja alternatiivid peenmotoorsele juhtimisele; (h) töörežiimid piiratud ulatuse ja tugevuse jaoks; (i) kaitse valgustundlikkushoogude eest.
VIII JAGU E-kaubandus	A. Teenused 1. Selleks et piiratud funktsionaalse võimekusega inimesed, sealhulgas puuetega inimesed, saaksid kasutada teenuseid eeldataval ja optimaalsel viisil, peab arvesse võtma järgmist: (a) tuleb anda teavet teenuse toimimise, selle ligipääsetavusomaduste ja süsteemide kohta järgmiselt: (i) infosisu peab olema kättesaadav vormingus, mida saab kasutada ka teistsuguste abistavate vormingute loomiseks, mida kasutajad saavad esitada erineval viisil ja rohkem kui ühe sensoorse kanali kaudu; (ii) tuleb võimaldada alternatiive mittetekstilisele sisule; (iii) elektrooniline teave, sealhulgas teenuse kasutamiseks vajalikud internetipõhised rakendused, tuleb esitada punkti b kohaselt.

	(b) veebisaidid peavad olema ligipääsetavad järjepideval ja sobival viisil, võimaldades kasutajapoolset tajumist, kasutamist ja arusaamist, nähes ette sisu esituse ja suhtlusviiside kohandatavuse ning pakkudes vajaduse korral ligipääsetava elektroonilise alternatiivi; ning viisil, mis võimaldab koostalitlust paljude kasutajaagentide ja tugitehnoloogiatega nii liidu kui ka rahvusvahelisel tasandil.
--	--

IX JAGU – LIGIPÄÄSETAVUSNÕUDED MUUDE VI PEATÜKIS LOETLETUD LIIDU ÕIGUSAKTIDE PUHUL

A osa – Tooted

1. Kavandamine ja tootmine

Selleks et piiratud funktsionaalse võimekusega inimesed, sealhulgas puuetega inimesed ja eakad, saaksid kasutada tooteid eeldataval ja optimaalsel viisil, peab toodete kavandamisel ja tootmisel arvestama ligipääsetavusega eelkõige järgmiste aspektide puhul:

- (a) tootel olev teave toote kasutamise kohta (märgistus, kasutusjuhend, hoiatused) peab olema:
 - i) kättesaadav rohkem kui ühe sensoorse kanali kaudu;
 - ii) arusaadav;
 - iii) tajutav;
 - iv) eeldatavaid kasutustingimusi arvestades piisava suurusega kirjatüübiga;
- (b) toote pakend, sealhulgas sellel esitatav teave (avamine, sulgemine, kasutamine, kõrvaldamine);
- (c) juhised toote kasutamise, paigaldamise, hooldamise, ladustamise ja kõrvaldamise kohta peavad vastama järgmistele nõuetele:
 - i) juhise tekst peab olema kättesaadav vormingus, mida saab kasutada ka teistsuguste abistavate vormingute loomiseks, mida saab esitada erineval viisil ja rohkem kui ühe sensoorse kanali kaudu; ja
 - ii) juhised peavad võimaldama alternatiive mittetekstilisele sisule;
- (d) toote kasutajaliides (käsitsemine, käsklused ja tagasiside, sisend ja väljund) punkti 2 kohaselt;
- (e) toote funktsionaalsus, pakkudes funktsioone, mille puhul on arvesse võetud piiratud funktsionaalse võimekusega inimeste vajadusi punkti 2 kohaselt;
- (f) toote liidestamine abivahenditega.

2. Kasutajaliidese ja funktsionaalsuse kavandamine

Selleks et tooted ja nende kasutajaliidesed oleksid disainilt ligipääsetavad punkti 1 alapunktide d ja e kohaselt, peab nende kavandamisel võtma vajaduse korral arvesse järgmist:

- (a) suhtlus ja suunamine rohkem kui ühe sensoorse kanali kaudu;
- (b) alternatiivid kõnele suhtluse ja suunamise puhul;
- (c) paindlik suurendamine ja kontrastsus;
- (d) alternatiivne värvus teabe edastamiseks;
- (e) paindlikud võimalused esiplaani ja tausta eristamiseks ja seadistamiseks, sealhulgas võimalus vähendada taustaheli ja suurendada selgust;
- (f) kasutaja võimalus seadistada hääletugevust;
- (g) järjestikjuhtimine ja alternatiivid peenmootorsele juhtimisele;
- (h) töörežiimid piiratud ulatuse ja tugevuse jaoks;
- (i) kaitse valgustundlikkushoogude eest.

B osa – Teenused

1. Selleks et piiratud funktsionaalse võimekusega inimesed, sealhulgas puuetega inimesed, saaksid kasutada teenuseid eeldataval ja optimaalsel viisil, peab arvesse võtma järgmist:
 - (a) teha ligipääsetavaks tehiskeskond, kus teenust osutatakse, sealhulgas transporditaristu, vastavalt C osale, ilma et see piiraks nende riiklike ja liidu õigusaktide kohaldamist, mis käsitlevad rahvuslike kunsti-, ajaloo- ja arheoloogiaväärtuste kaitset;
 - (b) teha ligipääsetavaks rajatised, sealhulgas sõidukid ja seadmed, mida on vaja teenuse osutamiseks, võttes arvesse järgmist:
 - i) tehisala peab vastama punktis c esitatud nõuetele seoses peale- ja mahaminekuga, liikumise ja kasutamisega;
 - ii) teave peab olema ligipääsetav erineval viisil ja rohkem kui ühe sensoorse kanali kaudu;
 - iii) tuleb võimaldada alternatiive nähtavale mittetekstilisele sisule;
 - (c) tuleb tagada, et teenuste pakkumisel kasutatavad tooted on kooskõlas A osas sätestatud eeskirjadega;
 - (d) tuleb anda teavet teenuse toimimise, selle ligipääsetavusomaduste ja süsteemide kohta järgmiselt:
 - i) infosisu peab olema kättesaadav vormingus, mida saab kasutada ka teistsuguste abistavate vormingute loomiseks, mida kasutajad saavad esitada erineval viisil ja rohkem kui ühe sensoorse kanali kaudu;
 - ii) tuleb võimaldada alternatiive mittetekstilisele sisule;
 - iii) elektrooniline teave, sealhulgas teenuse kasutamiseks vajalikud internetipõhised rakendused, tuleb esitada punkti e kohaselt.
 - (e) veebisaidid peavad olema ligipääsetavad järjepideval ja sobival viisil, võimaldades kasutajapoolset tajumist, kasutamist ja arusaamist, nähes ette sisu esituse ja suhtlusviiside kohandatavuse ning pakkudes vajaduse korral

ligipääsetava elektroonilise alternatiivi; ning viisil, mis võimaldab koostalitlust paljude kasutajaagentide ja tugitehnoloogiatega nii liidu kui ka rahvusvahelisel tasandil.

- (f) tuleb anda ligipääsetavat teavet, et suurendada abistavate teenuste vastastikust täiendavust;
- (g) tuleb võtta arvesse funktsioone, tavasid, põhimõtteid, menetlusi ja muudatusi, mis on seotud selliste teenuste osutamisega, millega soovitakse vastata piiratud funktsionaalse võimekusega inimeste vajadustele.

C osa – Tehiskeskkond

1. Piiratud funktsionaalse võimekusega inimeste, sealhulgas puuetega inimeste, iseseisev ligipääs tehiskeskkonnale selle eeldatavaks iseseisvaks kasutamiseks, hõlmab üldsuse ligipääsuks mõeldud alade puhul järgmisi aspekte:
 - (a) seotud välisalade ja vahendite kasutamine;
 - (b) hoonetele lähenemise võimalused;
 - (c) sissepääsude kasutamine;
 - (d) horisontaalsete liikumisradade kasutamine;
 - (e) vertikaalsete liikumisradade kasutamine;
 - (f) ruumide kasutamine üldsuse poolt;
 - (g) seadmete ja vahendite kasutamine;
 - (h) tualettide ja sanitaarruumide kasutamine;
 - (i) väljapääsude, evakuatsiooniteede ja hädaolukorra lahendamise plaanide kasutamine;
 - (j) suhtlus ja suunamine rohkem kui ühe sensoorse kanali kaudu;
 - (k) vahendite ja hoonete kasutamine ettenähtud eesmärgil;
 - (l) kaitse keskkonnaga seotud ohtude eest nii siseruumides kui ka väljas.

X JAGU – LIGIPÄÄSETAVUSNÕUDED ARTIKLI 3 LÕIKE 10 PUHUL, KUI ON TEGEMIST TEHISKESKKONNAGA, KUS OSUTATAKSE KÄESOLEVA DIREKTIIVI KOHALDAMISALASSE KUULUVAID TEENUSEID

Piiratud funktsionaalse võimekusega inimeste, sealhulgas puuetega inimeste, iseseisev ligipääs tehiskeskkonnale, kus osutatakse artikli 3 lõikes 10 viidatud teenuseid, selle eeldatavaks iseseisvaks kasutamiseks, hõlmab üldsuse ligipääsuks mõeldud alade puhul järgmisi aspekte:

- (a) teenuseosutaja vastutusalas olevate seotud välisalade ja vahendite kasutamine;
- (b) teenuseosutaja vastutusalas olevatele hoonetele lähenemine;
- (c) sissepääsude kasutamine;

- (d) horisontaalsete liikumisradade kasutamine;
- (e) vertikaalsete liikumisradade kasutamine;
- (f) ruumide kasutamine üldsuse poolt;
- (g) teenuse osutamisel kasutatavate seadmete ja vahendite kasutamine;
- (h) tualettide ja sanitaarruumide kasutamine;
- (i) väljapääsude, evakuatsiooniteede ja hädaolukorra lahendamise plaanide kasutamine;
- (j) suhtlus ja suunamine rohkem kui ühe sensoorse kanali kaudu;
- (k) vahendite ja hoonete kasutamine ettenähtud eesmärgil;
- (l) kaitse keskkonnaga seotud ohtude eest nii siseruumides kui ka väljas.